

Naturskyddsföreningen Dalarna

Yttrande över skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen, diarienumr. M2020/01926

Vi människor har inga förutsättningar för liv om inte djur och natur också har det. Vi överlever inte utan en natur med biologisk mångfald. Politiker borde inte för kortsiktig vinning äventyra allas vår framtid.

Våra miljömål som är satta av Sveriges riksdag uppnås inte, särskilt de som berör skog och biologisk mångfald. Planetens gränser sätter ramarna. Grön bioekonomi får inte äventyra biologisk mångfald.

Sammanfattning

- Vi är kritiska till att syftet med utredningen är produktionsinriktat och att miljö- och naturvård redan där underordnas.
- Behåll nyckelbiotopsbegreppet och registret. De utgör en oerhört viktig kunskapsbank, som inte får förloras.
- Behåll handläggningstiden för avverkningsanmälningar på 6 veckor, utöka gärna till 8-10 veckor.
- Behåll de gröna skogsbruksplanerna som ger markägarna värdefull biologisk kunskap.
- Öka det formella skyddet av skog. Det räcker absolut inte med frivilliga avsättningar.
- Skydda de fjällnära skogarna, men inte på bekostnad av skydd av annan skog i övriga delar av landet.
- Använd landskapsperspektiv i skogsskyddet. Det innebär att en markägare kan vara beroende av vad som sker på markerna runt omkring.

Vi ställer oss i övrigt bakom Naturskyddsföreningens remissvar.

Övergripande om Sveriges skogspolitik

Svenskt trakthyggesbruk med sina kalavverkningar försämrar alltmer för klimat och biologisk mångfald. Antalet rödlistade arter i skogen ökar. Vi vill se en bred översyn

Naturskyddsföreningen Dalarna

av hela skogspolitiken och skogslagstiftningen. Vi vill ha en ny skogslag och större möjlighet för Skogsstyrelsen att vara ute i fält och sanktionera överträdelser och felaktigheter. Det bästa vore om skogen omfattades av Miljöbalken och att miljö- och produktionsmål verkligen var likvärdiga. Vi vill se minst 20% formellt skydd och fler hyggesfria metoder i skogsbruket.

Skogens ekosystemtjänster är oerhört viktiga. Skogen fungerar som kolsänka, klimatreglerare och vattenreglerare m.m. Möjligheterna för mångbruk i skogen, såsom jakt, bärplockning, turism m.m., ökar om skogen får stå kvar.

Hur värderar man knärotens eller lavskrikans rätt att leva?

Skogen är betydelsefull för många, inte bara den enskilda skogsägaren. Därför är det INTE viktigt att stärka den privata äganderätten om man inte samtidigt ålägger ägarna att ta större ansvar för skogens viktiga liv och livsnödvändiga ekosystemtjänster.

Sverige har ungefär tio skogsbolag som, med stöd av några dominerande skogsägarorganisationer, i princip styr hela det svenska skogsbrukets inriktning. Här borde det ges större utrymme för oberoende forskning, andra intresseorganisationer etc.

Regional utblick och problembild från Dalarnas horisont

- Det finns mycket mark ägd av skogsbolag men också mark som ägs av många privata skogsägare. Deras villkor dikteras också av de stora bolagen, som en gång i tiden kom över en del av våra förfäders marker här i Dalarna och för övrigt i större delen av norra Sverige. Ofta lurades bönderna att sälja billigt. Landsbygden har lidit av att bolagen fört ut våra rikedomar utan att det

Naturskyddsföreningen Dalarna

kommer lokalbefolkningen särskilt mycket tillgodo.

- Se på landskapet, d v s med mer helhetssyn. Naturskyddsföreningen Dalarna jobbar för skydd på landskapsnivå, i t ex Ore, Venjan och Gyllbergens skogsriken. Grön infrastruktur måste utvecklas vidare för skogens mångfald.

Synpunkter på några av utredningens delar

Ett av de sämre förslagen i skogsutredningen är att inventering och registrering av nyckelbiotoper bör upphöra, samt att Skogsstyrelsen ska gallra bort nyckelbiotoper från registret. Detta är ett hårt slag för hela Sveriges naturvårdsarbete. Områden som tidigare registrerats som nyckelbiotoper riskerar därmed att avverkas.

Vi befarar att förslaget om att gallra nyckelbiotopsregistret kommer försvåra för såväl myndigheters som markägares planeringsarbete. Oavsett om ett område med höga naturvärden heter nyckelbiotop eller inte så finns naturvärdena där, och marknaden vill inte handla med virke från FSC-certifierade skogar med höga naturvärden.

I stället för nyckelbiotoper införs Naturmiljöbeskrivning, NMB, som innebär att Skogsstyrelsen endast får registrera förekomst av naturvärden, inte bedöma områdena. Vi tror att NMB blir svåränvänt. En minsta förutsättning är att resultaten offentliggörs.

Den förkortning av handläggningstiden för avverkningsanmälningar som föreslås från dagens 6 till 3 veckor, avråder vi starkt ifrån. I stället för att korta ned handläggningstiden avverkningsanmälningar förespråkar Naturskyddsföreningen en utökning av handläggningstiderna till ungefär 8 – 10 veckor, detta för att säkerställa att det finns tillräcklig med tid för Skogsstyrelsen att göra nödvändiga utredningar huruvida det finns natur- eller kulturvärden i det avverkningsanmälda området.

Det räcker absolut inte med frivilliga avsättningar. Det har vid många tillfällen visat sig att de inte ger ett bra, bestående skydd för naturens värden. Med äganderätten följer ett ansvar, inte bara frihet!

Synpunkter på utredningen med koppling till erfarenheter i Skogsgruppens arbete

- Många exempel på nyckelbiotoper som avverkas
- Avverkningar på myrholmar
- Avverkning i naturreservat p g a barkborreangrepp
- Brott mot FSC
- Frivilliga avsättningar ej offentliga, riskerar att avverkas i nästa steg

Naturskyddsföreningen Dalarna

Slutord

Om skogsutredningens förslag genomförs får det negativa återverkningar på klimatet, den biologiska mångfalden och resiliensen (mot torka, brand och skadeinsekter som barkborrar) – med följder som drabbar både oss och kommande generationer. Ett eventuellt genomförande sker i strid mot Sveriges åtagande i Paris, Agenda 2030, IPCC:s ståndpunkter, Klimatrådets vägledning och nuvarande planetära klimatnödläge.

Vi yrkar på omtag för att beakta hittills försummade aspekter. Dit hör både ny och gammal forskning och kunskap. Höga naturvärden måste bevaras i alla naturtyper. Även i produktionsskog måste naturvärdena utvecklas för att ekosystemen ska vara funktionsdugliga.

Vi föreslår att man – antingen på EU-nivå eller nationellt – ger ett ekonomiskt bidrag till de skogsägare som provar hyggesfritt skogsbruk.

2021-04-29

Naturskyddsföreningen Dalarna

genom ordförande Mattias Ahlstedt